

Cyklomapa Horní Počernice – zajímavá místa

V r. 2018 byla dokončena základní cyklomapa Horních Počernic. V H. Počernicích je vyvěšena před ÚMČ v ul. Jívanská/Mezilesí. K dispozici je na jeho recepcích, na IC ve Chvalech.

V Cyklomapě H. Počernic je uvedeno 13 zajímavých míst: <https://mapy.cz/s/2VJGE>

- 1. Chvalský zámek s kostelem sv. Ludmily a podhradím - X - 01,02**
- 2. Chvalská škola s naučnou stezkou X - 01**
- 3. Vila Emka, úkryt parašutistů Kubiše a Gabčíka - 1942**
- 4. Pamětní deska Václava. Havla, místo premiéry Žebrácké opery**
- 5. Baroňák, umělá vyvýšenina nad přivaděčem vody z Káraného**
- 6. Svěpravice, kaplička sv. Antonína - X- 04**
- 7. Koupaliště**
- 8. Divadlo Horní Počernice s lavičkou Václava. Havla - X - 08**
- 9. Husitská fara, místo zatčení biskupa Gorazda - 1942**
- 10. Nolčův park**
- 11. Křovinovo náměstí, barokní kaplička sv. J. Nepomuckého a zámeček rodiny Meraviglia - X - 09**
- 12. Původní vodárenská věž káranského systému**
- 13. Čertousy, původní hospodářský dvůr - X - 010**

V Horních Počernicích přes 20 let existuje Naučná stezka s 10 zastávkami vybavenými v terénu tabulkami - <https://www.pocernice.cz/turista/naucne-stezky/>. Pokud je některé výše uvedené zajímavé místo vybaveno rovněž takovou tabulkou, má zde u názvu připojeno příslušné X.-

Chvalský zámek – areál, IC, výstavy, průvodce,

Chvaly jsou nejstarší částí současných H. Počernic, s prvními písemnými zmínkami o své existenci z konce 11. století.

První písemná zmínka o vlastní tvrzi pochází z roku 1428, kdy byl jejím vlastníkem iniciátor založení Betlémské kaple kramář Vacek Kříž. Její středověká podoba se dodnes dochovala v několika pozoruhodných stavebních detailech:

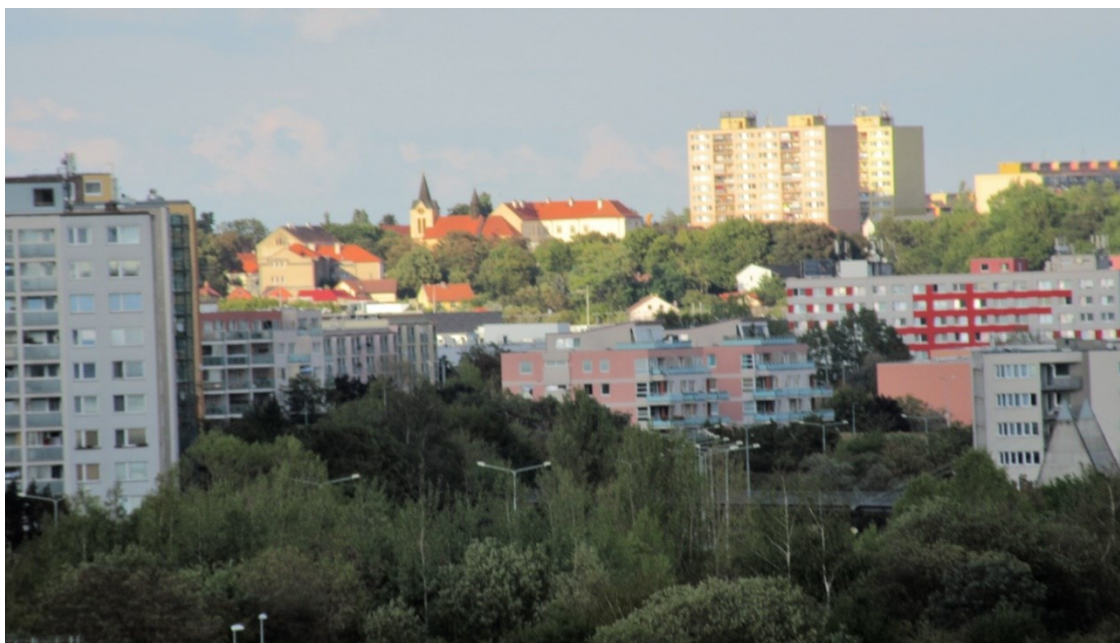
- zbytky příkopu vylámaného do skály, na níž stavba stojí,
- z jednoho kusu kamene tesané střílny zazděné v pravidelných rozestupech.

Chvaly na přelomu 19/20. století.

Dle dochovaných zápisů byl v roce 1615 majitelem Jiří Vtelenský ze Vtelna, aktivní účastník stavovského odboje později potrestaný konfiskací majetku. Renesanční období se připomíná architekturou přízemí a prvního patra, zejména arkádovým loubím na severním křídle.

Nyní chvalský areál z dálky výškově spíše zaniká, zajímavý je však i nadále.

V souvislosti s renesanční přestavbou bylo vybudováno sklepení, částečně vytesané v pískovcovém podloží. Po renesanční přestavbě získal zámek podobu, ve které se prakticky dochoval až do současnosti. Konfiskát koupil Jan Daniel Kapr z Kaprštejna, avšak za cenu vysokého zadlužení, s nímž se jeho stejnojmenný syn a dědic nedokázal vyrovnat. Proto musel majetek r. 1652 postoupit věřitelům, jezuitům z pražského Klementina. Když v roce 1734 po úderu blesku tvrz vyhořela, byla upravena do podoby dvoupatrové zámecké budovy. Dnes má zámek dvě obdélníková křídla, přiléhající na sebe v pravém úhlu. Pod budovou jsou víceposchoďové sklepní prostory se zazděným vstupem do dalšího podzemí opředeného legendami.

Při této barokní přestavbě byla loubí zazděna a přistavěno druhé patro, do dnešní doby se dochovaly zbytky dekorativní 18. století přestavbou a rozšířením vyhořelé kaple. K jednoduché pozdně barokní stavbě byla později připojena novorománská zvonová věž, zvonů se „stříbrným hlasem“ se ale dočkala až po přestavbě o půlstoletí později. Kostel na Chvalech malby v sále v prvním patře.

Na konci 18. stol. patřil Chvalský zámek s pozemky konviktu sv. Bartoloměje, po jeho zrušení připadl Zemskému studijnímu fondu. Od roku 1950 až do konce 80. let 20. století byl Chvalský zámek v užívání Československých státních statků. V roce 1993 se značně zdevastovaný objekt stal majetkem hlavního města Prahy a následně byl svěřen do péče Městské části Horní Počernice.

Již v roce 1992 zřídilo zastupitelstvo Horních Počernic na záchranu zámku nadaci, která vedla následná nezbytná jednání k jeho obnově. Na základě znaleckého posudku vydal koncem roku 1998 Pražský ústav památkové péče vyjádření o přípustnosti rekonstrukce, rehabilitace a restaurování zámecké fasády včetně oken a vstupního portálu. V rámci projektové přípravy se na samém začátku uskutečnil velmi podrobný památkový průzkum, na jehož podkladě bylo pak navrženo odstranění všech nevhodných dodatečných úprav objektu. V polovině roku 2000 byl hotov stavebně historický průzkum, jehož cílem bylo zjistit celkový stav objektu, v roce 2001 byla staticky zajištěna klenba zámku a dvorní arkáda. Na konci roku 2003 schválil Národní památkový ústav opravu střechy zámku a souvisejících konstrukcí s podmínkou, že bude nadále zachován stávající tvar konstrukce a typ krytiny. V září 2006 se započalo se záchranou této krásné stavby, které po letech chátrání hrozil zánik.

1. května roku 2008 byl Chvalský zámek slavnostně otevřen pro veřejnost a od té doby úspěšně slouží kulturním, společenským i komerčním účelům. V jeho přízemí je zavedené Infocentrum. V širším chvalském areálu jsou k dispozici restaurace, cyklostanice.

Kostel sv. Ludmily-

Jezuity postavená kaple sv. Anny z roku 1660 vyhořela spolu s tvrzí v roce 1734.

Současný kostel sv. Ludmily vznikl koncem 18. století. O své zvony přišel během 1. světové války rekvizicí a o jejich prvorepublikové nástupce pak roku 1942 konfiskací pro válečné účely. Nyní je věž opatřena zvony z roku 1947 zásluhou tehdejšího vikáře Františka Štveráka (pamětní deska se vzpomínkou na něj je umístěna na zdi kostela). Koncem 20. století byl svatoludmilský kostel celkově restaurován, v roce 2007 získal nové unikátní varhany, požehnané kardinálem M. Vlkem.

Budovy u fary prošly generální opravou; v nádvoří budově byl zřízen farní sál, v kostele proběhl průzkum a pod omítkou byly objeveny jezuitské fresky, např. sv. Františka Xaverského. Na hlavním oltáři je umístěn obraz představující sv. Ludmilu od Viléma Kandlera z roku 1880, oltář nalevo je zasvěcen sv. Janu Nepomuckému, po pravé straně sv. Václavu.

Chvalský kostel sv. Ludmily

Chvalské podhradí, Chvalský rybník - stará zástavba, bývalé lomy

Romanticky tiché ulice s rázovitými domky sledují dno výrazného údolíčka se strmými pískovcovými stěnami bývalého lomu a chvalskou tvrzí tyčící se do výšky 25 metrů, vše působí až dramatickým dojmem.

Dolní konec Chval nás přivede k chvalskému rybníku na vodním toku Chvalka. První písemné údaje o něm jsou z 18. století, patří mezi tzv. pražské historické rybníky. Je na mapě z r. 1848, kde je zřejmé, že jeho bývalá rozloha byla větší a jeho zmenšení způsobilo bahno vyhrnované do jeho horní části. Rybník sloužil k zadržování vody, k chovu ryb, jako zásobárna vody pro případ požáru. V 70. letech byl využíván i jako koupaliště. V r. 2011 byl rybník předán hl. m. Praze, která jej zařadila do programu „Obnova a revitalizace pražských nádrží“. Již v r. 2012 byl zrekonstruován, byly odstraněny sedimenty ve výši 0,5 m až na písčité dno. Pískovcová zeď na hrázi byla nahrazena praktičtější zdí z křemitého porfyru.

Přilehlý areál bývalého mlýna pod rybníkem sloužil po mnoho desítek let jako sirotčinec, dnes zde je léčebně - rehabilitační středisko a Domov seniorů Bethesda.

Stoliňská ul.

Chvalská základní škola již má historii delší než 200 let a po celou tu dlouhou dobu věrně slouží svému účelu. Je na samé hraně svahu padajícího ke Chvalskému rybníku shlíží na chvalské podhradí a dále na obzoru se rozprostírající Prahu.

Mezi její nejdůležitější vývojové etapy patří rekonstrukce v roce 1845, dále přestavba staré školy v roce 1901, přístavba měšťanské školy z roku 1937 a nakonec výstavba nové školy a jídelny v letech 1999 - 2001.

V současné době se Chvalská škola sestává z původní staré školy, kde je druhý stupeň, nově postavené školy okolo r. 2 000 pro první stupeň, kde je též ateliér a tělocvična, budovy původní staré radnice, kde jsou třídy pro praktické vyučování a informatiku. Dále je součástí školy nové hřiště, otevřené roku 2004.

Učitelé a žáci vytvořili v roce 2012 v okolí ZŠ Stoliňská krátkou naučnou stezku, která prostřednictvím osmi zastavení seznamují zájemce s historií i současností původní obce Chvaly, každé stanoviště obsahuje navíc informaci o některé z dřevin rostoucích poblíž.

U budov škol i hřiště jsou cyklostojany.

Původní škola přestavěná v 30. letech na měšťanskou školu, vpravo průčelí původní staré radnice

Za hlavní budovou starší školy je nyní rekonstruovaná kaplička sv. Václava.

Dřívější záběr

3. Vila Emka, úkryt parašutistů Kubiše a Gabčíka – 1942.

Jednosměrná Khodlova ulice, vila Emka

Khodlovi zde pomáhali přechodně ukrývat ve svém letním bytě č. p. 1089/21 parašutisty skupiny Anthropoid, kteří později provedli atentát na R. Heydricha. Po odhalení byla zastřelena celá rodina. Na objektu je umístěna z chodníku dobře viditelná pamětní deska.

Svépravická vila „Naše Emka“, tehdy byla pro Khodlovu rodinu z Vysočan letním bytem. V jejím podkrovním pokojíku se na začátku r. 1942 ukrývali oba parašutisté během svého postupného přemísťování z Nehvizd do vnitřní Prahy. Tříčlenná rodina Khodlových se aktivně účastnila pomoci parašutistům prostřednictvím bratra Emanuely Khodlové, Jaroslava Smrže, který byl členem odbojové skupiny „Jindra“, podporující parašutisty.

Uvedený J. Smrž, byl čalouníkem a zašil zde jeden padák parašutistů do otomanu. Druhý padák byl ukryt pod jeho pery. To však nebylo zcela bezpečné a protože byl druhý bratr paní Khodlové spoluvlastníkem pohřební služby, tak byl padákům nakonec vystrojen fingovaný pohřeb, když byly v dětské rakvi pochovány v hrobě č. 134 na hřbitově v Ďáblicích. Po válce byla truhla vyzvednuta, její unikátní obsah je dnes ve VHÚ na Žižkově.

Pamětní deska na soukromé vile je dobře viditelná z ulice. (<http://mapy.cz/s/lcgl>)

Khodlovi trvale bydleli ve Vysočanech, v Kolbenově ulici 659/16, zde potom parašutisté přebývali, odsud zřejmě odcházeli dne 27. 5. provést atentát, zde si den po atentátu zanechali vzkaz.

„V té době vyvíjela ilegální činnost ve Vysočanech sokolská odbojová skupina Jindra, založená brněnským profesorem Ladislavem Vaňkem, žijícím ilegálně v Praze pod krycím jménem Jindra. Vedoucím skupiny byl tehdy Jaroslav Piskáček. Členem skupiny byl také Jaroslav Smrž, jehož sestra Eva byla provdaná z a Václav Khodla. První neděli v roce 1942 svolal J. Piskáček členy skupiny a sdělil jim, že 29. 12. 1941 seskočili u Nehvizd dva parašutisté ze skupiny Antropoid.

Skupina dostala za úkol zajistit jim ubytování a stravování.

Po dohodě bylo přijato následující řešení: Z úkrytu u Nehvizd byli parašutisté převedeni do pokojíku ve vilce, která nebyla obývaná, v tehdejší původní obci Svěpravice.

Zde J. Smrž zašil jeden padák do hlavy otomanu a pod jeho pera ukryl druhý. Zakrátko pak, na návrh J. Smrže, byli parašutisté přesunuti k Evě Khodlové do Valdické ulice č. 659 v Praze 9 (nyní ul. Kolbenova–poznámka). Po čase však bylo třeba změnit příjemně bydlení a péči o ně převzal Zelenka-Hajský, vedoucí partyzánské skupiny Říjen. Ubytoval je u Marie Moravcové, manželky železničního inspektora v Biskupcově ulici č. 7 na Žižkově. Po spojení celé skupiny se parašutistům podařil atentát na Heydricha dne 27. 5. 1942. Po něm nacisté rozpoutali vlnu ukrotivosti, včetně likvidace obce Lidice 10. 6. a Ležáků 24. 6. V opakovaných dalších vlnách zatýkání a stanných soudů byli z Horních Počernic zatčeni a bezprostředně popraveni na střešnici v Kobyliších Jaroslav Křovina, odbojově činný ve skupině generála Bilka a také další odbojově činný Jaroslav Veselý. Za přechovávání parašutistů byli k trestu smrti odsouzeni Václav Khodl starší, Václav Khodl mladší a Emanuela Khodlová. Zavraždění byli v plynové komoře koncentračního tábora v Mauthausenu.“

Na památku rodiny Khodlovy byla ulice, kde se parašutisté ukrývali, pojmenována Khodlova a na domě byla umístěna pamětní deska.

(Ing. Hubert Antes, kronikář, HP Zpravodaj 06/12)

Khodlovi - vlevo je syn Václav Khodl (fotbalista SK Chvaly), který zde má svoji snoubenku Františkou Urbanovou - sice nebyla gestapem stíhána, ale do konce července 1943 zemřela žalem a stresem. Pohřbena byla v Dolních Počernicích.

JESENSKÝ JAN MUDr. doc. * 5. 3. 1904
 JESENSKÝ JIŘÍ * 27. 9. 1905
 KALIBEROVÁ TEREZIE roz. VESELÁ * 29. 7. 1901
 KARABEL FRANTIŠEK * 31. 7. 1905
 KARABELOVÁ JARMILA roz. MACHAČKOVÁ * 3. 1. 1901
 KARBAN FRANTIŠEK * 20. 7. 1886
 KARBAN JOSEF * 26. 8. 1915
 KARBANOVÁ MARIE * 9. 12. 1895
 KHODL VÁCLAV * 22. 10. 1895
 KHODL VÁCLAV * 15. 8. 1920
 KHODLOVÁ EMANUELA roz. SMRŽOVÁ * 5. 12. 1897
 KLOUDA KAREL JUDr. * 29. 1. 1909
 KLOUDOVÁ MARIE roz. NOVÁKOVÁ * 31. 5. 1914
 KOLAŘÍK JOSEF * 16. 11. 1914
 KOLAŘÍKOVÁ MARIE roz. VALČIKOVÁ * 25. 3. 1917
 KOLDA JOSEF * 9. 4. 1899
 KOTRBOVÁ MARIE roz. KOLČOVÁ * 26. 1. 1904
 KOUDELA JOSEF * 12. 2. 1892
 KOUDELOVÁ JOSEFA roz. PRCHLOVÁ * 15. 3. 1900
 KOUDELOVÁ VĚRA * 6. 5. 1920
 KOVÁRNÍKOVÁ MARIE * 16. 2. 1914
 KRÁL FRANTIŠEK

Praha - Resselova ulice, památník přímých pomocníků parašutistů - obětí Heydrichiády.

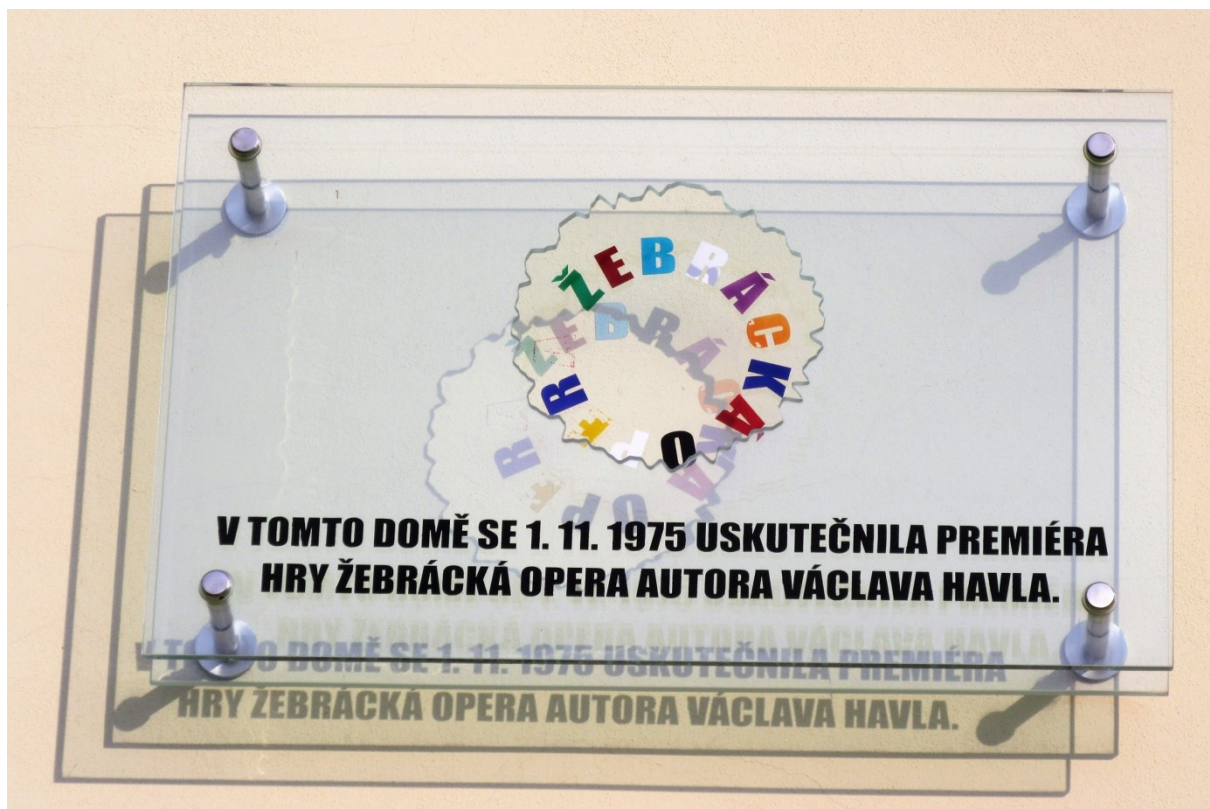
4. Pamětní deska Václava Havla, místo premiéry Žebrácké opery.

Kramolná ul.

V divadelním sále bývalého hostince U Čelikovských se 1. listopadu 1975 konala světová premiéra hry Václava Havla Žebrácká opera v režii Andreje Kroba. Budova je dnes přestavěná na moderní bytový dům, od listopadu 2014 je zde umístěna z chodníku viditelná pamětní deska podle návrhu architekta Bořka Šípka.

Čtyřicáté výročí této události připomnělo Divadlo Horní Počernice obnovenou premiérou představení v podání Divadla Na tahu a Knihovna Václava Havla vydala k této příležitosti sborník vzpomínek, dopisů, kritik a studií s názvem „Gauneři z Horních Počernic“.

Pamětní deska není v dobré kondici, potřebuje opravu. Prospělo by jí rovněž odlišení od světlého pozadí.

5. **Baroňák, umělá vyvýšenina nad přivaděčem vody z Káraného.**

Hřidelecká ul.

Vyvýšenina na konci Hřidelecké ulice byla počátkem 20. stol. uměle navržena materiálem (většinou pískovcem) vytěženým při budování vodovodního přivaděče z Káraného do Prahy (1906–1914). Majitelem pozemku byl až do 1. světové války baron Vojtěch Dercényi a to zřejmě vedlo k lidovému pojmenování kopce Baroňák.

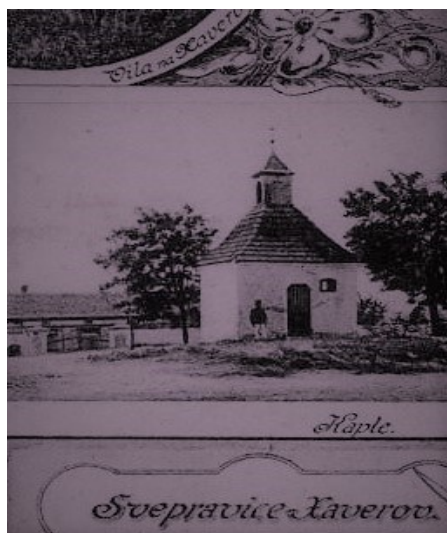
Na jeho volně přístupném vrcholu stojí památník občanům Svěpravic padlým v 1. světové válce – jména jsou vtesána do hřbitovního pomníku, který byl zakoupen obcí na jednom ze zrušených pražských hřbitovů.

Nad návsi/Šanovská

Kaplička vybudovaná na historické návsi původní obce Svépravice na začátku 18. stol. byla zasvěcena sv. Antonínovi. Prostranství u kapličky bylo dějištěm původních svépravických poutí. Od roku 2015 na ně volně navazuje společenská akce „Sousedské setkání“, usilující o obnovu a posílení komunitního života. Nedaleko je rybník Starák.

K dispozici lavička, cyklostojany.

Kaplička před první světovou válkou.

7. Koupaliště.

K hrázi

Soustava rybníčních nádrží na Svěpravickém potoce byla založena zřejmě již v 18. století a sloužila zejména k chovu ryb. Po proudu třetím v pořadí je rybník zvaný Koupaliště (Eliška), věren svému názvu je dosud hojně využíván k relaxaci a odpočinku, jeho východní část také ke sportovnímu rybolovu. K dispozici jsou zde lavičky, cyklostojany. Jižní břeh přechází do Xaverovského háje.

Náchodská ulice - původně kino, od r. 2003 divadlo.

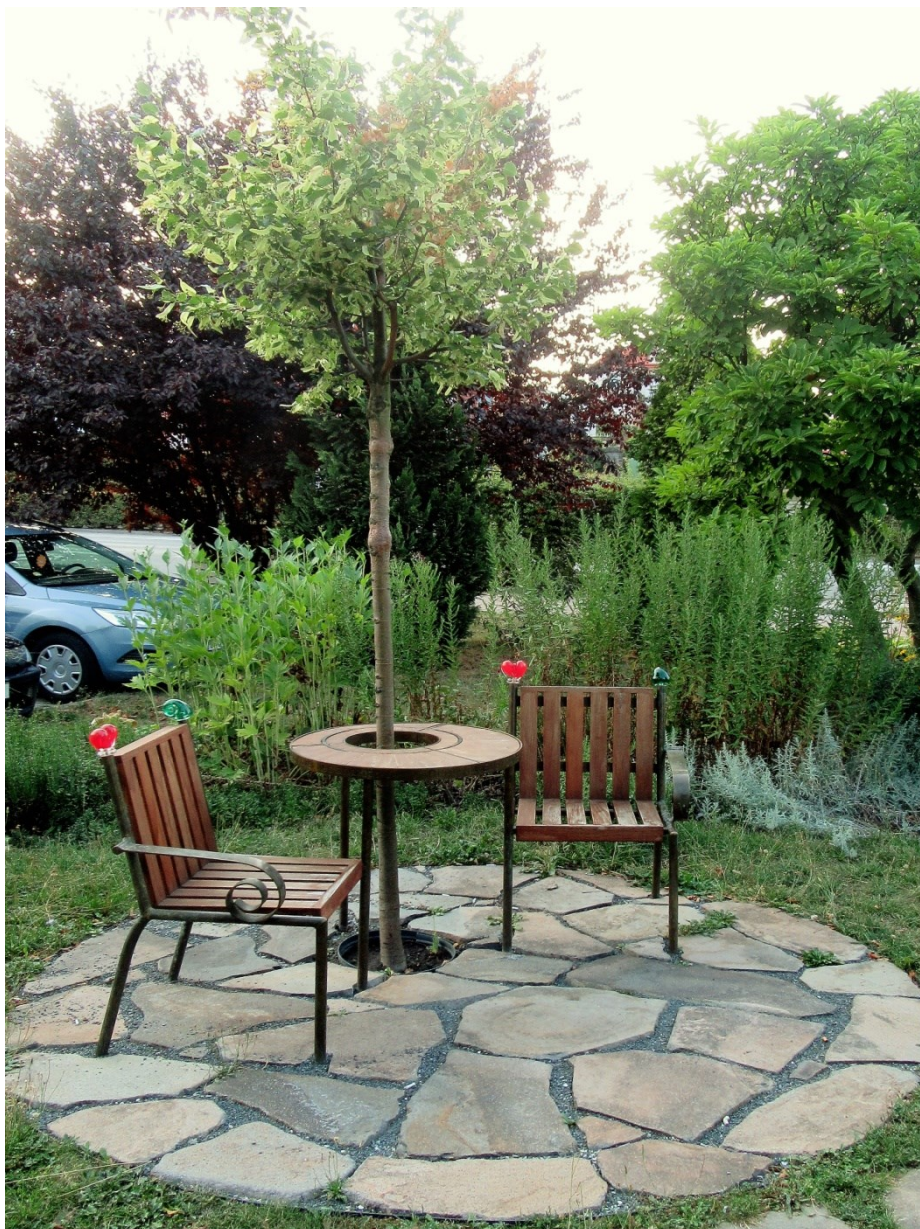

Dlouhá a skutečně nepřehlédnutelná historie ochotnického divadla v Horních Počernicích se píše od roku 1882. Snaha vytvořit pro hornopočernický amatérský divadelní soubor důstojnou domácí scénu vedla k přestavbě původního Kina Max na divadlo, které bylo slavnostně otevřeno v roce 2006. Divadlo funguje jako stagiona, která nabízí diváků pestrý výběr divadelních her. V divadelním sále se pořádají také koncerty, foyer slouží jako výstavní síň a v posledních letech se obnovilo promítání filmů. Nedílnou součástí atmosféry místa je Divadelní kavárna s nabídkou kvalitní kávy.

Každý rok od poloviny května do konce června pořádá KC Horní Počernice nejstarší přehlídku amatérského divadla pod širým nebem v Česku Festival Divadlo v přírodě. Představení se hrají v malebném amfiteátru Přírodního divadla Dády Stoklasy, který najdete v zahradě ZŠ Spojenců.

K dispozici lavičky, cyklostojany.

U Divadla je lavička Václava Havla, symbol dialogu a porozumění. Je v pořadí dvacátá první na světě a třináctá v České republice, byla zde slavnostně odhalena 18. května 2017 v 18 hodin.

Dílo světoznámého architekta a designera Bořka Šípka vzniklo ve spolupráci s Fondem Bořka Šípka a s laskavým svolením Nadace Dagmar a Václava Havlových Vize 97. Dvě kovová zahradní křesla s kulatým stolem, jehož středem prorůstá lípa, symbolizují dialog a porozumění.

„Lavička s dvěma židlemi symbolizuje vlastně ochotu sednout si za jeden stůl a hovořit spolu. To si myslím, že je také důležitý odkaz Václava Havla: I když jsme lidé různých názorů, různého politického přesvědčení, různého náboženského přesvědčení, přece jenom je strašně důležité, abychom si sedli za jeden stůl a hovořili spolu a společně hledali pravdu“.
Prof. Tomáš Halík pro Český rozhlas v r. 2013.

9. Husitská fara, místo zatčení biskupa Gorazda – 1942

Náchodská ulice 382/171

Nedaleko odtud je v Horních Počernicích (tehdy Ober Potschernitz), na Náchodské ulici, , **Farní úřad Církve čsl. Husitské**. Zde pobýval **biskup Gorazd** - https://cs.wikipedia.org/wiki/Svat%C3%BD_Gorazd_II. Ve čtvrtek 25. června 1942 v 5 hodin ráno jej zde zatklo gestapo a převezlo do **Petschkova paláce**. Přelíčení s vladykou Gorazdem a dalšími věřícími proběhlo odpoledne **3. září 1942**. Byl nad nimi vynesen rozsudek **trestu smrti** zastřelením. Rozsudek byl vykonán již dne **4. září 1942** ve 14.35 na **Kobyliské střelnici**. Součástí možné procházky, nebo projížďky je i 100 metrová procházka na protějším jižním chodníku v Náchodské ulici - <https://mapy.cz/s/XkL1>, odkud je Farní úřad nejlépe viditelný a nemusíte přitom překonávat frekventovanou Náchodskou ulici.

Mezi stromy uvidíte zrekonstruovaný Farní úřad

„V Horních Počernicích, v domě Milivoje Crvčanina, delegáta pravoslavné církve srbské, zde v té době pobýval biskup pravoslavné církve Matěj Pavlík – Gorazd, duchovní správce kostela sv. Cyrila a Metoděje, v jehož kryptě se 20 dní skrývali a po hrdinném boji ukončili svůj život ukrývající se parašutisté.

V naději, že ochrání ostatní pracovníky správy kostela, vezme-li veškerou vinu na sebe, vydal se biskup Gorazd dobrovolně gestapu, které jej zde 25. 6. zatklo. Po krutých výsledcích byl stanným soudem odsouzen a 4. září 1942 na střelnici v Kobylisích popraven.

Dům, ve kterém pobýval biskup Gorazd, získala později náboženská obec Církve československé husitské. Po jeho rekonstrukci byla dne 11. 9. 1965 odhalena u vchodu do modlitebny pamětní deska biskupovi Gorazdovi.“

(Ing. Hubert Antes, kronikář, HP Zpravodaj 06/12).

Na objektu byla od r. 1946 velká důstojná pamětní deska. Po rekonstrukci celého objektu ji od 18. 5. 2017 nahradila následující tabulka:

Počernice, Náchodská 382/171 - Církev čsl. Husitská, kopie pamětní desky z r. 1946 umístěná na budově i u vchodu do areálu modlitebny (<http://www.mapy.cz/s/193e>).

Stanný soud s představiteli Pravoslavné církve včetně Biskupa Gorazda 3. 9. 1942

10. Nolčův park

Náchodská ul./ Ve Žlíbku

Park u křižovatky uvedených frekventovaných ulic Původně zde byla rozsáhlá upravená parková zahrada u vily (zámečku) statkáře Ing. Slavoje Nolče.

Po II. svět. válce byla vila i se zahradou znárodněny, menší část zahrady, jež byla následně oplocena, slouží potřebám mateřské školy „U Rybníčku“. Větší část původní zahrady byla zpřístupněna široké veřejnosti a ponechána více méně přirozenému vývoji bez náležité údržby, fakticky byla dlouhodobě zanedbávána.

Po listopadu 1989 byl rovněž park navrácen potomkům původního majitele, kteří jej prodali naší městské části. Od této doby nese jméno původního vlastníka – Ing. S. Nolče.

Přístupná část parku nyní vyžaduje zásadní rekonstrukci, protože byl setřen jeho původní upravený charakter, hodnotné dřeviny jsou vystaveny tlaku náletových jedinců, rovněž vedení cest, vybavení, drobnou infrastrukturou je nahodilé, nekoncepční.

V parku je pamětní kámen Ing. Slavoje Nolče, vysoce postaveného člena Agrární strany, s pestrou činností za II. světové války, který nakonec umírá v koncentračním táboře Dachau. Nezbytná úprava parku je připravována i jako vzpomínka na celkovou odbojovou činnost v tomto období.

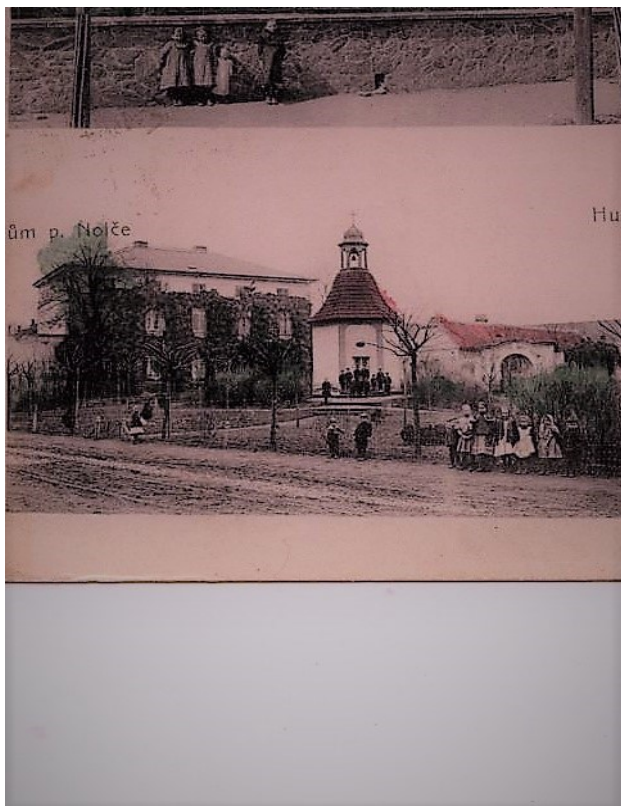

11. Křovinovo náměstí - barokní kaplička sv. J. Nepomuckého a zámeček rodiny

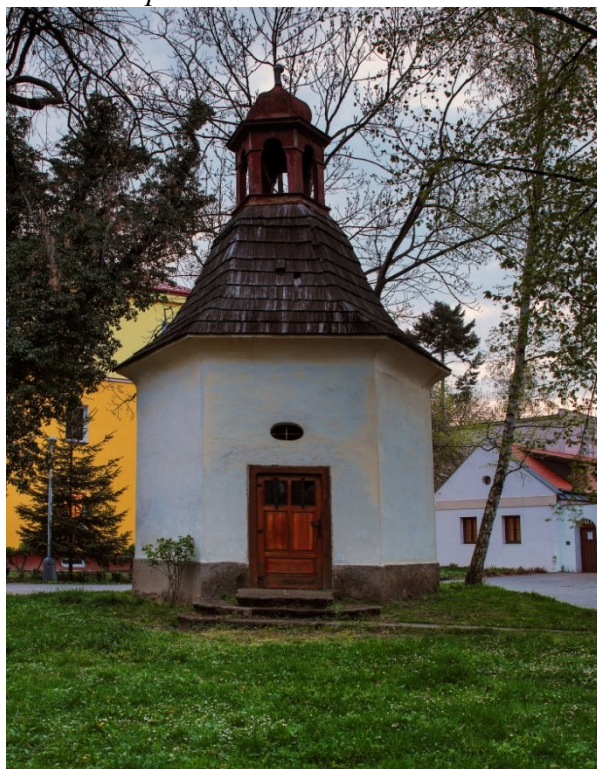
Meraviglia -

X - 09

Na starobylé podkovovité návsi původní obce – je na dnešním Křovinově náměstí pod starými stromy bílá barokní kaplička sv. Jana Nepomuckého z roku 1770.

Kaplička a vila pana Nolče na začátku minulého století.

Náves samotná se stala předlohou scénografického řešení v prvním uvedení *Prodané nevěsty* B. Smetany v Prozatímním divadle v roce 1866.

Zámeček - Panský dům rodiny Meraviglia z r. 1812.

V horní části severního svahu nad dnešní budovou zámečku stávala ve 14. stol. dřevěná tvrz, níže pod ní zemědělská usedlost. Dnes jejich místo zaujímá nápadná budova klasicistního zámku – panského domu. Na přelomu 19. a 20. stol. byla její majitelkou italská hraběnka Olga Meraviglia - Crivelli, později sloužila jako starobinec a sirotčinec evangelické církve metodistické, po navrácení zde dnes sídlí Středisko křesťanské pomoci Evangelické církve metodistické. Objekt je pro veřejnost nepřístupný.

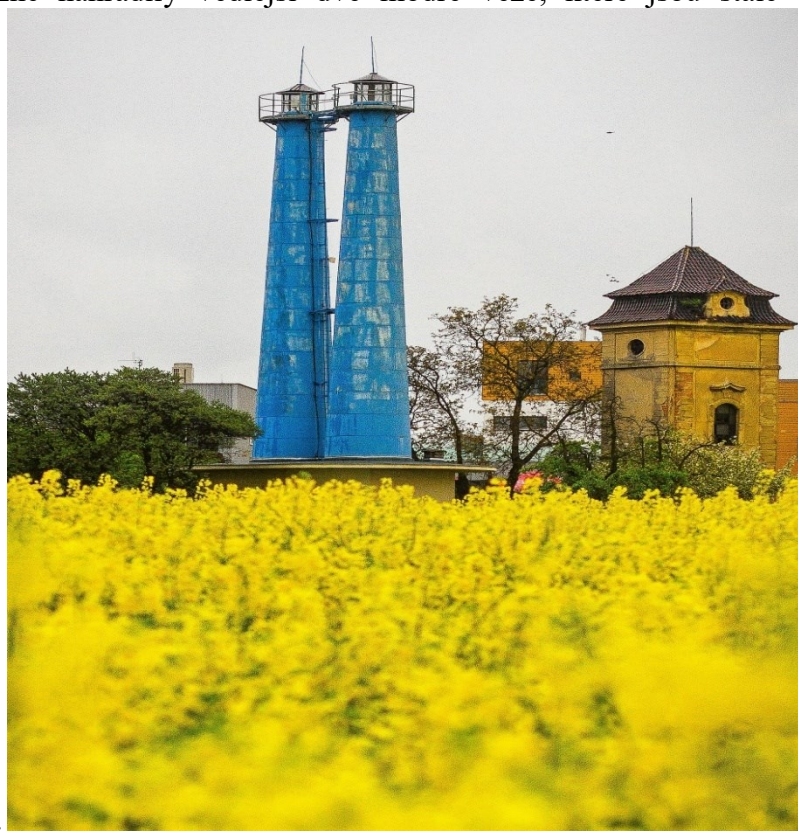
12. Původní vodárenská věž káranského systému

Ve Žlíbku 292/43

Nejvyšší místo na trase Káranského řadu pitné vody Káraný – Praha v nadmořské výšce cca 282 m. n. m. Proto zde jsou odzdušňovací věže celého Káranského řadu.

První novobarokní zděná věž vysoká 15 metrů (vpravo) je z r. 1912 a není v dobrém stavu. V r. 1939 ji provozně nahradily vedlejší dvě modré věže, které jsou stále v provozu.

Areál je nepřístupný.

Bártlova 35

Vjezd do areálu.

První zmínka o osadě Čertousy je již z roku 1322. Hospodářský dvůr (historikem Prof. Augustinem Sedláčkem zmiňovaný též jako tvrz), ležící na břehu velkého Podsuchrovského rybníka, byl Henslinem z Benešova v roce 1357 prodán arcibiskupovi Arnoštovi z Pardubic pro potřeby finančního zabezpečení Univerzity Karlovy. Na Karlovu kolej přešel majetek zakládací listinou císaře Karla IV. v roce 1366 a byl taktéž zapsán v zemských deskách.

Dvůr s vesnicí byl vypleněn v roce 1639 za třicetileté války v bojích se Švédy. Následně byl v držení jezuitů, posléze správou Karlovy univerzity opět odkoupen, později rozprodáván. Od roku 1879 byl majitelem dvora František Viktor Veselý, kterému se podařilo v roce 1900 dosáhnout znovu zapsání do zemských desek.

V roce 1906 zakoupila dvůr rodina Stárova, která zde hospodařila až do roku 1948. Poté byl dvůr znárodněn a převzal jej Státní statek Praha, od té doby podléhal velké devastaci až do roku 1994, kdy dvůr získali potomci původních vlastníků. Opravili objekty a v roce 1999 otevřeli v původních prostorách hotel Čertousy a restauraci, nyní rovněž součástí systému „Cyklisté vítáni“

Tradiční pohled přes Podsyrovský rybník.

Mapa zajímavých míst: <https://mapy.cz/s/2VJGE>

V pracovním informačním podkladu jsou rovněž částečně využity texty z „Brožury H. Počernice, Procházka Městskou částí Praha 20“ z r. 2015, fotografie zaslané do soutěže pro kalendář Horních Počernic – díky.

Petr Uzel, cyklokoordinátor